

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Megjelenik vasárnap és esütörtökön.
Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., fél évre 6 kor.,
negyed évre 3 kor. Egyes száma ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY.

Szerkesztőség: Zarándok-utca 7. sz. — Telefon 58. sz.
Hirdetések árszabály szerint számítatnak;
többzürri hirdetésnél kedvezmény. — Nyitlér sora 30 fillér

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket,
hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,
hogy a lap szétküldése fönnakadást ne szenvedjen.

Egy társadalmi kötelességről.

A Budapesten megtartott Patronage kongresszus tanulságait sokféle irányban le kell vonnia a társadalomnak. A büntető igazságszolgáltatás, valamint általában a gyengébbekkel való elbánás és az államnak számos intézménye évszázadokon át a zsarnokság eszközei voltak. Régente az állam hatóságai válogatott kinzások közt — amelyekben az emberi kegyetlenség kifogyhatatlan találékony-ságát bizonyította, — elpusztították, sőt árlatlan családjukkal apró gyermekeikkel együtt vadul kiirtották mindazokat, akik szembe mertek szállni a zsarnokkal vagy a hatalom lévő erősebbek érdekeivel.

Az emberiség haladásának egyik vizsgáló bizonyítéka, hogy ezzel szemben korunkban az állam és a társadalom különböző tereken vállalva merlő tevékenységet végeznek a gyengék és az elhagyatottak támogatása érdekében. Százakat azok közül, akiket annak előtte kínos halálra szántak volna, ma pártfogásba vesznek és tisztességes munkákat nevelnek belőlük.

A bűncselekmények csökkentésének hathatós eszközül többé nem a büntetéseknek folytonos szigorítását tartják. Az elrettentési rendszer csődöt mondott. Amíg emberek laknak földünkön, a bűncselekményeket sohasem fogjuk ugyan teljesen kiirtani, de vannak eszközök, amelyekkel nemcsak az emberiség szenvedéseit és nyomorát, hanem a bűncselekmények számát is hathatósan csökkenteni lehet.

Ide tartozik egyebek közt a legszélesebb értelemben vett megelőzésnek szociálpolitikai szempontból oly nagy-jelentőségű egész munkaköre és ebből, ami bennünket ezuttal különösen foglalkoztat, a kedvezőtlen helyzetben lévő elhagyatott társadalmi osztályok közül az állandó erkölcsi veszedelemben élőknek pártfogásba vétele.

Összeséget ennek a pártfogó tevékenységnek „patronage”-nak nevezünk

mindaddig, míg e munka megjelölésére általánosan elfogadott jó magyar kifejezést nem találunk. Ide tartozik tehát a legszélesebb értelemben vett gyermekvédelem, az elhagyatott árva büntetésüket töltő szülőktől származó stb. vagy veszélyeztetett környezetben élő, fiatalokruak védelme, továbbá a javító és letartóztató intézetekből elbocsátottak támogatása. Ezt a munkát nemcsak abból a szempontból kötelességünk méltányolni, mint a jótékony-ságnak annyi más terén végzett szintén nemes munkáját, pl. a keresetképtelen aggok támogatását.

Igazi jelentősége abból áll, hogy használható erőket ment meg a nemzet gazdasági ereje számára, továbbá, hogy megóvja az egész társadalmat, mindannyiunkat — mert hisz valamennyiünk ellen elkövetelhető a bűncselekmények egész hosszu sora, — újabb bűncselekményekkel szemben.

A javító nevelésnek és a szabadságvesztés büntetésnek főcélja korunkban, hogy az illető társadalmilag használhatóvá tegyék, olyképpen átalakítsák, hogy tisztességes munkával önmaga tarthassa fenn magát. Amint Herczegh Ferenc „A Kivándorló” című művében költői institúcióval jellemzi, a munka útján kell az illetővel megismertetni a benne rejlő legnagyobb értéket, az ember munkaerejét s az által felidézni azt az átváltoztatást, amelyet korábban csak az erkölcsi oktatástól vártak. A helyi kiválasztás, a megfelelő egyének kiszemelése, az igazán méltánylást igénylő esetekben alkalmazott segély, az inkább szerencsétleneknek, mint hűnösöknek munkához juttatása lesznek itt a megfelelő eszközök.

Aki ezekkel a dolgokkal foglalkozik, tudja kivált a tél beálltával, hány tucat fiatalokru keres munkát és ha hirtelen nem talál, hányan követnek el nyomorból, éhségből bűncselekményt. Dolgozni akarnának, tudnának, keresik is rá az alkalmat, mégse kapnak foglalkozást. Elsősorban ezeken, valamint az intézetekből szabadult olyan egyéneknek kell segíteni, akik önként és erős elhatározással a munka útjára akarnak áttérni.

Ha a társadalom elzárkózik előlük, nincs kétség, bűncselekményt fognak elkövetni már csak a mindennapi megélhetés szempontjából is. Ezért kell támogatni mindenkinek a Patronage egyesületeket.

Hírek.

Az aradi Golgotha.

(F. É.) Hatvan esztendeje éppen. A magyar szabadságharcot letörték, két idegen nemzet vérengző zsoldoshada gázolt keresztül az ország utolsó reménységén, a nemzet hadseregén, a honvédeken. Elvesztett minden. A világi fegyverletételt követő idők gyászos, némaságában csak a mártírok utolsó sóhaja, a halálaitétek kivégzésére szánt golyók félelmetes süvítése, az akasztófák borzongató csikorgása hallatszott. A nemzet méltóságosan szenvedte el irtózatos fájdalmát. Zokszó, panaszhang csak elvétve örvendeztette meg az ország nyakára küldött vérengző hienákat.

Hatvan esztendeje épen. A dicső hadsereg tábornokai, minden nemzetközi jog ellenére, a kultura, a műveltség örök szegényére, bitón fejezte be dicsőséges életét. Bitófan a nemzet vezére. Jeltelen sirban a magyar haza hőslékü fiai.

Igy festett a kép esztelő hatvan év előtt. A gyáva osztrák, ki ezer csatában, csupán csak hátát mutatta a magyarnak, most az északi medve, az orosz segélyével letörte az itju oroszánt s líhegő bosszúvágyát kéjelegve elégitette ki a lelancolt óriáson.

Mind egymásután, méltóságosan léptek a bitó alá. Tudatában annak, hogy ez a gaz merénylet örök életűvé varázsolják valamennyit. A mártírok fenséges glóriáján ott ragyogott a homlokuk körül s a halál félelem egyetlen egyet sem torzított el, még a végső pillanatban sem.

Az aradi Golgotha! Tizenhárom stációja van, épen úgy, mint a Megváltó Golgothájának. De itt a tizenhárom állomást egy-egy vitéz, hazájáért mindent feláldozó martir jelképezte, a Golgotha utja pedig dicsőséges vérrózsákkal szegélyezve.

Meghalt mind, ki a magyar szabadsáért küzdött. Mint orgyilkos zsványnyal ugy végezett az osztrák gyáva zsoldos hada. A tulerő, az idegen ország segélyét igénybe vevő álnok párdúc erejének tudatában merészen tekintetet ocsmány cselekedete áldozatai felé. Mindent merészelt, mert az oroszán béklyóba vevve, lehetetlenül hevert előtte. Még az orosz szövetéses sem tudta kegyetlenségeit végig nézni s szégyenkezve vonult vissza medvebarlangjába.

Hatvan esztendeje, hogy az aradi sik mező mártírok szent temetője lön. S a

és íródat állit s ugyanott nov. 5-8 án és Szabadkán nov. 13-15-én nagyobbzásu krizantémum- és téli szobanövény-vásárt rendez, Eladók és vevők máris tömegesen jelentkeztek s bejelentéseket továbbra is elfogad s szövetkezeti alapszabályt és belépési nyilatkozatot bárkinek küld dr. Bodor Antal gazd. egyt. igazgató, Szeged, Kállay u. 6.

* **Cirkusz Hungária.** Nagy Antal I. magyar műővárdaja tegnap este kezdte meg előadásait. Az eddig megjelent kritikákbl ítélve, melyeket az igazgató náunk bemutatott, a társulat jó erőkbl áll.

* **Lopásnyak körülmények közt.** Lapunk múltkori számában közölt híreinkre vonatkozólag arról értesülünk, hogy a rendőrség a teljes nyomában van, ki nem más, mint egy többszörösen megbüntetett egyén. Magyarics pénzártnok tehát egészen tisztává kerül ki ebből a kellemetlen ügyből, kit különben is elejétől fogva semmi féle gyanu sem terhel.

* **Véres tüntetés a fővárosban.** A szociáldemokrata párt hétfő este tervezett tüntető körmenetét a főkapitány tiltó rendelete dacára megtartotta. A szociálisták végigvonultak Budapest főb utcaín. Aztán a függetlenségi párt helyiségek elé vonultak, ahol életteők az általános titkos választói jogot és szidalmazták a függetlenségi pártot és a kormányt. A nagy számban megjelent rendőrség többször oszlásra szólította fel a tömeget, ami azonban nem használt. A rendőrök ekkor kardlappal és lovasattakkal verték szét a tüntetőket. A rendőrroham alatt kilenc ember megsebesült, öten súlyosan; két embert rögtön meg kellett operálni. A rendőrség több tüntetőt letartóztatott.

* **Égő vonat.** Szombaton éjjel a Títelről Ujvidékre haladó személyvonat préselt szénával megvakott teherszónit is szállított. Sajkasszéntiván előtt a mozdony szikráitól meggyuladt a széna s mindkét rakomány elpusztult. Az utasok nagyon megremültek s így értek be az állomásra, hol az égő kocsikat lekapcsolták s a további bajnak elejét vették.

telefonbeszélgetés díjának leszállítása érdekében tett főtterjesztésről.

* **A Bonbonnière-kaharében** állandón szufolti ház előtt játszszák a pompás szeptemberi műsort, amelynek minden száma egymagában is vonzerő. A kacagtató bohózatok, friss aktualitások és csattanó kuplék állandó derülttségben tartják a közönséget. A leg több taps: A Rima a térszében, a Weisz Adél és Cook és Peary frappás ötleteinek jut és ez a három elsőrendű sláger előreláthatólag a szeptember 28-án bemutatandó műsornak is szenzációja lesz.

* **Cirkusz Varieté.** Városunkba nagyobbzásu varieté cirkusz érkezett, mely művésztársulataival ma esütörtökön kezd meg előadását az erre a célra a megyeház mögött felállított óriási sátorban, mely 2000 személyre van berendezve. A társulat nagy része már itt járt, tehát ismeretes. Kezde este 8 óraker.

* **A m. kir. államvasutak vonalain** és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő nyári menetrenddel szemben vonalainkon a következő lényegesebb változásokot tartalmazza: A szeged-rókus-szabadkai vonalon. A Szeged-Rókus-ról délután 3 óra 12 percker indul, valamint a Szeged-Rókusra este 10 óra 01 percker érkező vegyesvonat megszüntették. A baja-ujvidéki vonalon. A Zomborból jelen éjjel 3 óra 10 percker Ujvidékre indul személyvonat korábban, azaz már éjjel 2 óra 30 percker indítatik és Ujvidékre reggel 6 óra 12 percker érkezik. Zomborból Baja felé a délutáni vegyesvonat már délután 12 óra 30 percker indul. A szeged-nagybecskereki vonalon. Karlováról a hajnali vegyesvonat Szeged felé korábban, azaz éjjel 3 óra 50 percker indítatik. — Egyébként az új vasuti menetrendet lapunk mai számában leközüjük.

Nyíltér.

De ön igazán szerencsésének mondhatja,

kedves kisasszony, hogy tegnap szödeni pasztillám — lvalódi Faytól — a zsebemben volt és az ön súlyos meghűlése ellen alkalmaztam. Ékkora köhögést még nem láttam. Es most? Nyoma sincs és ezt Fay valódi szödenijének köszönhetjük. Vigyázzon, hogy a jövőben a pasztilla soha ne hiányozzék. Egy skatulyát 1 korona 25 fillérért minden gyógyszerárban, drogáriában vagy ásványvízkereskedésben meg lehet venni, de utaztatott határozottan vissza kell utasítani. — Főképviselet Ausztria-Magyarország részére: K. Fr. Gunzert Wien, VI, Gr. Neugasse 17.

3981/1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásom Kula községében leköszönés folytán megüresedett s évi 900 korona készpénzfizetéssel javadalmazott III-ik írnoki állásra pályázatot hirdetek s felhivom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi október hó 20-áig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Kula, 1909. szeptember 17.

Dr. BUDAY, főszolgabíró.

A magy. kir. államvasutak

MENETRENDJE.

Érv ényes 1909. október 1-től.

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors) 7:45, 12:10, d. u. 1:55, 3:20 (gyors), 6:30 10:10, Zomborból Szabadkára reggel 5:05, 8:03 (gyors) 11:30, 4:25 (gyors) és este 8:56 óraker.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 óraker, 10:25 délután 2:02, 6:55 (gyors) és 7 óraker. Zomborból Gombosra reggel 6:55, 12:07, délután 3:41, 8:08 (gyors).

Gombosról Zomborba reggel 7:19 (gyors) 10:22, délután 3:31 és 7:45

Zomborból Ühecsére 3:10 reggel, 7:51 reggel, és 4:35 délután.

Ühecséről Zomborba 3:46 reggel, 9:10 reggel és 2:36 délután.

Zomborból Ujvidékre reggel 2:30 és 6:51 óraker és délután 3:46 óraker. Ujvidékről Zomborba reggel 2:07 és 7:51 óraker és délután 1:55 óraker.

Zomborból Bajára reggel 6:45 óraker, délután 12:30 és 4:23 óraker.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:22 óraker és délután 1:15 óraker.

Ujvidékről Títelre reggel 6:54 és délután 5:25 óraker.

Títelről Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 óraker.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10 délután 3:03 és 7:47 óraker.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3. 8:18 és délután 2:35 óraker.

Szabadkáról Ühecsére reggel 4:40, 11:45 és délután 1:32 óraker.

Ühecséről Szabadkára reggel 4:10, 7:20 és délután 1:10 óraker.

Szabadkáról Bajára reggel 4:33, 10:32, délután 1:57 és 7:05 óraker.

Bajáról Szabadkára reggel 5:51, 10:05, délután 3:28 és 7:18 óraker.

Ühecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és délután 3:45 óraker.

Ujvidékről Ühecsére reggel 4:00, 9:15 és délután 4:56 óraker.

Halasról Bácsalmásra reggel 3:56, délután 12:27 és 6:22 óraker.

Bácsalmásról Halasra reggel 3:52, déli 12 és este 8:44 óraker.

Bácsalmásról Regöcére reggel 6:16, délután 3:30 és 8:25 óraker.

Regöcéről Bácsalmásra reggel 2:35, 9:40 és délután 6:45 óraker.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20, 10:30 délután 1:22, 4:05 és 6:48 óraker (gyors).

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:27, 7:55 (gyors) 10:42, délután 4:29 (gyors), 7:22 óraker.

Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 óraker, délután 1:47, 6:53, 8:35, 11:05 óraker.

Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:48 és 11:30, délután 3:12, 4:55, 6:34, 10:20 óraker.

Szabadkáról Cservenka-Ujgombosra 5:46 reggel, 2:20, 7:10 d. u.

Ujgombos—Cservenka Szabadkára 3:35, 10:40 reggel, 4 d. u.

Szegedről Zentára 4:20, 1:35, Zentáról Szegedre 6:30, 3:30.

Uj-Gombos—Bácsordas—Palánka 4:58, 8:56 reggel

Uj-palánka—Bácsordas—Uj-Gombos 5:18 reggel, 1:10, 5:33 d. u.

Előnyös feltételek azonnali belépésre mellett keresek **egy szerb fiatal embert részletüzletem részére.**
Engel Mór Zombor.

Igen czélyszerű utazásoknál. Rövid használat után nélkülözhetlen egészségügyi-
leg megvizsgálva.

Bacs 1887. július 3.

Kalodont.

nélkülözhetlen

FOG-CRÉME.

A fogak tisztán tartásához nem elegendők f fogvizek. A foghúsra folytonosan tapadó, káros anyagok eltávolítását és mechanikai tisztítását csak az üdítőleg ható antiszeptikus fog crémnel lehet, a minő a „Kalodont”, mely már minden kulturállamban eredménynyel használatalik és jól bevált.

* **Vasárnapi munkaszünet a bíróságoknál.** A magyar bírói- és ügyési kar október 10-én országos kongresszust tart a fővárosban, mely alkalommal napirendre kerül a vasárnapi teljes munkaszünet kérdése. A kongresszus felírásban fogja kérni az igazságügyi kormányt, hogy a hatásköre alatt álló igazságügyi hivataloknál a vasárnapi teljes munkaszünetet rendelje el.

* **Bácskai ügyek a kamarai ülésen.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara a napokban tartja szeptember havi ülését, melyen két bacsmegeyi ügyet is tárgyalnak. Az egyik a zentai főszolgabírói hivatal átírata a moholi ipartestület megalakítása ügyében, a másik a kamarai lnukság előterjesztése a szeged-zentai

FERENCZ FRIGYES ANGOL URISZABÓ ZOMBOR, ZRINYI-UTCA (HUNGARIA FÜRDŐÉPÜLET.)

Van szerencsém Zombor város és környéke n. é. közönségét tisztelttel értesíteni, hogy Zrinyi-utca 1. sz. a. (Hungária fürdőépület)

angol uriszabó

üzletet nyitottam és annak tömeges igénybevételét teljes tisztelettel kérem. Tíz évi tapasztalataim, melyeket London városában szereztem, következtetni engedni, hogy nagyrabecsült megbízóimat minden irányban a **legjobban kielégíthetem.**
Dús választék valódi angol szövetekben.
Kiváló tisztelettel FERENCZ FRIGYES angol uriszabó.

9705/1kvi 1909. szám.

Arverési hirdetmény kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Bácsmezei Agrár Takarékpénztár részvénytársaság czég végrehajtatonak Jauch Sebestyén végrehajtást szenvedő elleni 9000 korona tőkeköveletés és jár. iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbíró) területén lévő Bácsgyulafalva község halárában fekvő a bácsgyulafalvai 573. sz. tkjben A I 1-2 sor 4/1366, 4/1454 hrsz. végrehajtást szenvedő nevén álló 3 hold 499 négyszög öles jószágterest 1365 korona kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte.

Az 1909. évi október hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor Bácsgyulafalván község-házánál megtartandó nyilvános árverésen az utóajánlattevő által ígért 4000 koronán alul el nem adható.

Az utóajánlat akkor is kötelező, ha az ajánlattevő az árverésen meg nem jelenik.

Ha az árverésen az utóajánlatnál nagyobb igéretet nem tételelt, az ingatlan az ajánlattevő által megvettnek jelentetik ki.

Az újabb árverésen költségeit a vevő az ígért vételáron felül köteles fizetni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ártólyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet ígérni semkiseb akar, köteles nyomban a kikiáltási ár %-ka szerinti megállapított bánátpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-káig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, igérete figyelmen kívül marad, és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, többé részt nem vehet.

A kincstár, mint árverelő, bánátpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánátpénzt letenni az 1889. XXX. t. c. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapestten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1893. XXIII. t. c. alapján alakult központi hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánátpénzt elveszti, a bánátpénz letétele alól fölmentett árverelő a telek-könyvi hatóság felhívásának kézhez vételétől számított nyolcz nap alatt a bánátpénznek megfelelő összeget bírói letétben helyezni köteles Zomborban, 1909. évi szeptember hó 4.

Radány,
kir. törvénzbíró.

--- Őszi ültetésre legalkalmasabb ---

nagyfajta szamóca plánta

százanként 4 kor., ezrenként 30 kor. árban kapható.

Csérer Gyula,
városi kertész Zombor.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Zomborban egy kizárólagos
PILSENI ÉS

szalvatorsöröcsarnokot

illetve **raktárt szándékozom felállítani, nagybani eladásra is.** Közkedveltségű, megbízható és néhány ezer korona erejéig biztosítókat is nyújtható agilis urak ajánlatát kérem

Frank Sándor (Szabadka)

a pilseni és szalvatorsör bácsm. Kraktárnoka.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veszünk

garantált
tisztá
diszüksirt
Zomborban
és vidéken,

minden mennyiségben, a legmagasabb árban. Azon t. termelőknek, henteseknek, stb., kiknek hordói nincsenek, küldünk ilyeneket töltés végett. — Jobb árakat fizetünk mint bármely más vevő. Szives ajánlatokat kérünk alábbi címre. Gavrilovió M. fia részvénytársaság Petrinja.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, gö. és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bementve kapható a szabad. hatydá gyógyseriár által Majna Frankfurt.

Hirdetéseket
felvez
a kiadóhivatal

A ki legjobban szerkesztett,
teljesen független nagy
napilapot járati, fizesse elő
őhajt,

Az Ujság-ot!

= Előfizetési árak =
Egy évre . . . K 28.—
Fél évre . . . K 14.—
Negyed évre . K 7.—
Egy hónapra . K 2.40

Az Ujság terjedelme
rendesen 28-32-36 ol-
dal. Vasár- és ünne-
napokon 60-100 oldal.

Megrendelési cím:
Az Ujság kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám.

Friss szalámi és ementháli sajt

Kapható:

ifj Heindhofer Róbertnél
Zombor.